

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Професійна етика викладача вищої школи»
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	1/ 2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 10 год. Практичні заняття – 20 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу: розвиток у майбутніх викладачів вищої школи педагогічної культури та моральної свідомості; оволодіння сутністю, принципами та категоріями педагогічної етики; формування системи ставлень педагога до всіх суб'єктів освітнього процесу відповідно до норм і правил педагогічної етики.

Завдання:

- формувати етичну компетентність викладача вищої школи;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з об'єктом, предметом, категоріями та поняттями курсу «Педагогічна етика викладача вищої школи»;
- охарактеризувати морально-етичні аспекти педагогічної праці, проаналізувати перспективи розвитку;
- простежити історичні засади педагогічної етики;
- проаналізувати деонтологічні основи педагогічної професії;
- вивчити особливості моральної свідомості та педагогічного такту викладача ЗВО;
- оволодіти прийомами створення позитивного іміджу та способами їх застосування в конкретних умовах професійної діяльності;
- виявити вимоги до професійного образу педагога;
- дослідити правила етикету сучасного викладача ЗВО;
- ознайомити з особливостями культури педагогічного спілкування;
- вивчити етичні засади викладача вищої школи в системі його професійних взаємин;
- окреслити проблему етико-педагогічної взаємодії педагога із суб'єктами освітнього процесу;
- розкрити етичні засади професійного вдосконалення викладача вищої школи.

Компетентності

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, у процесі навчання, на основі поєднання спеціально предметних знань та вмінь з набутим досвідом дослідницької/інноваційної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до здобуття і застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність до управління комплексними діями або проєктами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність планувати, розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.

СК 4. Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.

СК 5. Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.

СК 7. Здатність керувати освітніми практико орієнтованими проєктами.

Результати навчання

ПРН2. Уміти організувати та проводити науково-педагогічне дослідження.

ПРН6. Доступно та аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у наукових дискусіях.

ПРН11. Здійснювати аналіз стану вищої освіти та визначати потенціал системи освіти ЗВО, створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу і обирати оптимальні методи, засоби і форми взаємодії, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат.

ПРН13. Враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації, дотримання корпоративної культури ЗВО.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин 90
лекції	10
практичні заняття	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	вибірковий
---------	---------------	------	------------

2	011 Освітні, педагогічні науки	перший	
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	Практич ні заняття
			сам. роб.
Тема 1. Професійна етика в системі прикладного етичного знання. Особливості професійної етики уЗВО.		2	2
Тема 2. Професійна етика педагога:функції, зміст, сутність.Етико-аксіологічна спрямованість освіти.Акмеологічна культура особистості викладача.			4
Тема 3. Особливості педагогічної етики у закладі вищої освіти. Етика відносин у системі»Педагог-студент»		2	2
Тема 4. Професійна етика педагогічного колективу. Етика взаємовідносин в системі «педагог-педагог»		2	2
Тема 5. Етика педагога та вченого в системі вищої освіти			2
Тема 6. Етика і культура міжособистісного спілкування педагога		2	4
Тема 7. Етикет в професійній культурі педагога. Імідж викладача у корпоративній культурі закладу вищої освіти.		2	4
Разом		10	20
			60

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальне чи творче завдання	20
Залікове заняття	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

Література:

1. Васянович Г. П. Педагогічна етика : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2011. 256 с.
2. Васянович Г.П. Педагогічна етика. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/25887-13-predmet-struktura-funkts-zavdannypedagogchno-etiki.html>
3. Гулей К. В. Про етичну компетентність сучасного вчителя. URL: <http://oblosvita.com>.
4. Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект. *Монографія*. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2016. 332 с. .
5. Етика: Навч. посіб. В.О. Лозовой, МІ. Панов, О.А. Стасевська та ін. Київ. Сучасний педагог. URL: <http://www.horting.org.ua/node/1436>
6. Етика поведінки вихователя, педагога. URL: <http://www.etica.in.ua/etika-ropovedinki-vihovatelya-pedagoga-2/>
7. Журба К. Формування етичної культури вчителів як необхідна умова сучасного виховання. Режим доступу: URL: <http://library.udpu.org.ua>.
8. Ковальчук В. М. Михайло Галущинський про вчителя та суспільне значення педагогічної праці. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. Тернопіль. №1. 2003. Тернопіль. С. 75 – 78.
9. Ковальчук В. М. Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці. *І Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Педагогічна персоналістика: Теорія, історія, освітня практика»*, присвяченій 160-річчю від дня народження С. Русової 25 лютого 2016р., м. Івано-Франківськ. С.34
10. Ковальчук В. М. Людиноцентризм як гуманістично орієнтований підхід до формування нової людини. *Обрії*. 2014. №2 (35) С.47—49.
11. Ковальчук В.М. Національне виховання дітей та молоді засобами родинної педагогіки». *Обрії*, 2018. С.119-121.
12. Ковальчук В. М. Професіоналізм педагога – головна умова забезпечення якості освіти. *Збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди*. 2015. С.231-234.
13. Ковальчук В. М. Педагогічна культура викладача. Сучасний викладач у студентоцентричній моделі освітнього процесу університету. *Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару, 3-4 березня 2016 року*. м. Івано-Франківськ: Видавництво ТОВ «ВГЦ «Просвіта», 2016. С.41-44.
14. Ковальчук В.М. . Педагогічні умови формування та розвитку творчої особистості. *Інтернаука: збірник наукових праць*. №15 (77).Том 1. Київ, 2019. С.45-49.
15. Ковальчук В. М. Управління навчальною та виховною діяльністю загальноосвітнього навчального закладу. *Збірник наукових праць Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди*. 2015.С.268-271.

16. Ковальова І. О. Педагогічна іміджологія: сутність, етимологія, шляхи креативного використання у сучасному вищому навчальному закладі. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент*. 2011. Вип. 6. С. 213-226. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mnf_2011_6_24_58
17. Коджаспірова Г. М. Історія освіти та педагогічної думки. К., 2017. С. 67.
18. Конфлікт і взаємодія. URL: <http://osvita.ua/school/method/psychology/675/>
19. Лозова В. І. Формування педагогічної компетентності викладачів вищих навчальних закладів. Педагогічна підготовка викладачів вищих навчальних закладів: *матеріали міжвуз. наук.-практ. конф.* Харків. ОВС, 2015. С.60.
20. Мороз О.Г. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки/ за заг. ред. О.Г. Мороза. Київ.: НПУ, 2006. 206 с.
21. Навчальний посібник з курсу „Професійна етика вищої освіти” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи»/ Алексеєнко А.П., Карпенко К.І., Гончаренко Л.О., Дейнека В.В. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.
22. Основи педагогічної майстерності. /під ред. І.А. Зязюна. Київ: Вища школа, 2014. 207 с.
23. Професійна етика. URL: <http://medbib.in.ua/professionalnaya-etika.html>
24. Педагогічна майстерність, її елементи. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/2286/97/>
25. Рисаченко Г. Етична компетенція сучасного викладача. *Освіта, технікуми, коледжі*. 2016. № 2. С.59-62;
26. Руснак І.С., Іванчук М.Г. Педагогіка і психологія вищої школи: *навчально-методичний посібник*. 2-ге вид., доп. Чернівці : Букрек, 2009. 176 с.
27. Єременко Т.В. Сучасні етичні проблеми педагогічної творчості . Типологія інформаційно-етичних ситуацій в навчальній діяльності, 2016.
28. Яким має бути профіль вчителя у соціальній мережі? URL: <http://www.prosvitcenter.org/uk/yakym-maye-buty-profilvchytelya-u-sotsialnij-merezhi/>
29. Хоружа Л.Л. Етична компетентність учителя як основа реалізації гуманістичної парадигми освіти. *Шлях освіти*. 2013. № 3. С. 27–33.
30. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога: *навчальний посібник*. Київ. : «Академвидав», 2012. 208 с.
31. Хоружа Л. Етична компетентність сучасного вчителя. URL: <http://ru.osvita.ua>.
32. Чернілевський Д.В. Педагогіка та психологія вищої школи: *навч. посібник*. Вінниця: Вінницький соціально- економічний інститут ун-ту «Україна», 2006. 402 с.
33. Юрченко В.І., Кудіна, В.І. Психологія вищої школи: *Курс лекцій*. Київ. КСУ, 2004. 176 с.
34. Яким повинен бути сучасний педагог. URL: <http://old.lp.edu.ua/node/8510>
35. <http://www.hikma.ru/publ/34-1-0-99>
http://www.ejoe.ru/sod/99/2_99/st161.html
<http://marinikin.110mb.com/site%20texts/P%20versus%20S%20%20conversation.htm>

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика. м. Івано-Франківськ, вул. С. Бандери, 1. каб. 510 kribs.pnu.edu.ua (0342) 57-00-11 kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач Гостьові лектори	Доцент Ковальчук Віра Миколаївна
Контактна інформація викладача	vira.kovalchuk@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна добросовісність	«Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Пропуски занять (відпрацювання)	Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»(Нова редакція)
Невідповідна поведінка під час заняття	Не зараховується
Додаткові бали	За роботу під час лекційних занять
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи ПНУ «УкрІНТЕІ», EDERA

Викладач: к.пед.н., доц. Ковальчук В.М.